

Sygn. akt VIII U 375/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 marca 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Dorota Stańczyk

Protokolant - starszy sekretarz Justyna Nadolna

po rozpoznaniu w dniu 21 marca 2016 roku w Lublinie

sprawy N. O.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania N. O.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 3 lutego 2015 roku

znak (...)

odwołanie oddała.

Sygn. akt VIII U 375/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 lutego 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. stwierdził, że N. O., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą, od dnia 1 września 2014r. nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu (decyzja k. 14-15 a.u.).

W odwołaniu od tej decyzji N. O. zarzuciła naruszenie przepisów w zakresie obowiązku organu rentowego przeprowadzenia postępowania dowodowego i zbadania wszelkich dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz wydanie decyzji w oderwaniu od materiału dowodowego. Wniosła o uchylenie decyzji w całości i stwierdzenie, że podlega obowiązkowym ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu od dnia 1 września 2014r. (odwołanie k. 2 – 5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podnosząc, iż z całości zgromadzonej w sprawie dokumentacji wynika, że pomimo zarejestrowania działalności gospodarczej, dokonania stosownych zgłoszeń, działalność wnioskodawczyni nie została faktycznie rozpoczęta. Warunkiem zaś powstania obowiązku ubezpieczeń społecznych jest faktyczne wykonywanie działalności gospodarczej, a nie wyłącznie zarejestrowanie pozornej działalności (odpowiedź na odwołanie k. 8-9 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje

Wnioskodawczyni ma wykształcenie gimnazjalne. Na pod koniec 2013r., przez okres połowy roku pracowała w W. w sklepie spożywczym, na podstawie umowy zlecenia. Następnie, w okresie od maja do końca lipca 2014r. pracowała sezonowo za granicą przy zbiorze truskawek. W maju 2014r. zaszła w ciążę.

Po powrocie do Polski, w sierpniu 2014r. N. O. ukończyła organizowane przez (...) Centrum (...) w L. kilkudniowe kursy w zakresie przedłużania i zagęszczania rzęs, wykonywania manicure i pedicure (certyfikaty i zaświadczenie ukończenia kursów k. 6 a.s., zeznania wnioskodawczyni k. 16v., 40v. a.s.).

Od września 2014r. zarejestrowała pozarolniczą działalność gospodarczą - dokonała zgłoszenia do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej od dnia 1 lipca 2014r. z kodem przeważającej działalności gospodarczej według Polskiej Klasyfikacji Działalności ((...)) (...) „Fryzjerstwo i pozostałe zabiegi kosmetyczne”. Działalność została zarejestrowana pod nazwą O. N. (...) Usługi (...) w L., przy ul. (...) (...), (...)-(...) L. (wpis do (...) k. 21 a.s.).

Wnioskodawczyni od tej daty dokonała również zgłoszenia płatnika składek na druku ZUS ZFA, zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na druku ZUS ZUA i zadeklarowała przystąpienie do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego (decyzja k. 14 a.u.).

Wnioskodawczyni nie wynajęła żadnego lokalu celem prowadzenia działalności. Mieszka wraz z rodzicami w dwupokojowym mieszkaniu w L. i oświadczyła, że tam zamierzała prowadzić działalność - w większym pokoju, o powierzchni około 20m², zaś zabiegi miała wykonywać na łóżku jej rodziców, lub też dojeżdżać do klientek (zeznania wnioskodawczyni k. 17, 40v. a.s.).

Wnioskodawczyni podała, że zamierzała zajmować się stale wykonywaniem manicure, pedicure, tipsów akrylowych i żelowych, henny na rzęsy, przedłużaniem rzęs. Na budynku bloku, w którym mieszka nie umieściła jednak ogłoszenia reklamującego swoje usługi, ogłoszenia takiego dokonała na portalu (...).pl (dawniej: (...)) oraz (...)

Skarżąca dysponowała lampą do utwardzania paznokci, zakupioną wcześniej na własne potrzeby, którą zgodnie z jej twierdzeniem miała zamiar przeznaczyć na prowadzenie działalności – do zabiegów związanych z pielęgnacją i upiększaniem paznokci, nadto posiadała pęsety, lakiery i zmywacze do paznokcie. W dniu 3 listopada 2014r. zakupiła zestaw do przedłużenia rzęs za kwotę 52,43 zł oraz zestaw samych rzęs, za kwotę 29,80 zł. Koszty usług szacowała na 120 zł w przypadku wykonywania sztucznych jedwabnych rzęs, uzupełnienie rzęs od 80 zł wzwyż, przedłużenie paznokci typu hybrydowego – 40 zł, przedłużenie żelowe około 100 zł (faktury VAT k. 38, 39 a.s., zeznania wnioskodawczyni k. 17, 40v.-41 a.s.).

Wnioskodawczyni oświadczyła, że po rozpoczęciu działalności przyjęła kilka klientek, nie wydała im jednak po wykonaniu usługi paragonu ani żadnego innego dokumentu potwierdzającego wykonanie usługi. Rozliczała się Urzędem Skarbowym w formie ryczałtu ewidencjonowanego (zeznania wnioskodawczyni k. 17 a.s., 40v a.s.).

Za okres od października 2014r. do grudnia 2014r. skarżąca zadeklarowała podstawę wymiaru składek w kwotach po 8.000 zł, gdyż chciała się zabezpieczyć na przyszłość (bezsporne, zeznania wnioskodawczyni k. 17 a.s., 40v.-41,dane z KSI ZUS).

Składki do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych odprowadziła w następujących wysokościach:

- październik 2014r. – łącznie: 1042,46 zł
- listopad 2014r. – 3018,40 zł
- grudzień 2014r. – 3018,40 zł
- styczeń 2015r. – 3018,40 zł

- luty 2015r. – 1095,34 zł (potwierdzenia dokonania przelewów k. 21 a.s., zeznania wnioskodawczyni k. 17 a.s.).

Od 5 stycznia 2015r. wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskim w związku z ciążą. Urodziła dziecko w dniu (...). i od tamtej pory nie podjęła prowadzenia działalności gospodarczej, aktualnie zajmuje się wychowywaniem dziecka i szuka pracy. Nie posiada środków finansowych na prowadzenie działalności (zeznania wnioskodawczyni k. 16v-17v, 40v-41 a.s.).

W związku ze zgłoszonym roszczeniem N. O. o wypłatę zasiłku chorobowego za okres od 5 stycznia 2015r. do 3 lutego 2015r. organ rentowy wszczął postępowanie wyjaśniające odnośnie okresu podlegania przez nią ubezpieczeniom społecznym i dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu (pismo ZUS k. 1 a.u.).

W związku z powyższym wezwano skarżącą do złożenia dokumentów potwierdzających faktyczny okres prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (tj. kserokopii, poświadczonych za zgodność z oryginałem księgi przychodów i rozchodów oraz innej ewidencji, rachunków, umów zawartych z kontrahentami) prowadzonej przez nią działalności, z której wynikałby fakt prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej od dnia 1 września 2014r. (pismo ZUS k. 4 a.u.).

Wnioskodawczyni w odpowiedzi na wezwanie złożyła ewidencję przychodów za okres od września do grudnia 2014r. wraz z obliczeniem podatku dochodowego zryczałtowanego za te miesiące (k. 6-10 a.u.).

W rozmowie telefonicznej z pracownikiem organu rentowego, nawiązanej celem poinformowania skarżącej o konieczności przesłania do ZUS innej dokumentacji potwierdzającej prowadzenie działalności, jak np. faktury na zakup sprzętu, środków kosmetycznych N. O. poinformowała, że nie posiada żadnych faktur, innych dokumentów, gdyż zakupów środków kosmetycznych dokonywała na targowiskach, zaś faktury nie były jej potrzebne. Wskazała także, że prowadzi działalność tanim kosztem (notatka k. 11 a.u.).

W dniu 3 lutego 2015r. organ rentowy wydał zaskarżoną w przedmiotowej sprawie decyzję (decyzja k. 14-15 a.u.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o wskazane dowody z dokumentów zgromadzonych w aktach sądowych oraz aktach organu rentowego oraz częściowo na podstawie zeznań wnioskodawczyni.

Sąd obdarzył wiarą dokumenty zgromadzone w aktach organu rentowego oraz dostarczone przez wnioskodawczynię, poza dokumentacją ewidencjonującą sprzedaż usług w postaci ewidencji przychodów od października 2014r. do grudnia 2014r. W ocenie Sądu dokumentacja ta została stworzona celem wykazania prowadzenia działalności gospodarczej przez odwołującą się. Ze zgromadzonego materiału dowodowego jasno wynika, iż odwołująca się nie wystawiała paragonów, faktur, ani jakichkolwiek potwierdzeń wykonywania przez siebie usług, zatem nie udowodniła w żaden sposób osiągniętych przychodów tytułem działalności. Skoro zaś rozliczała się z Urzędem Skarbowym w formie ryczałtu, nie było możliwości sprawdzenia jej realnego przychodu za okres od września do grudnia 2014r., nawet na podstawie złożonego zeznania rocznego PIT (vide – pismo Naczelnika (...) w L. k. 22 a.s.).

Wskazać należy, iż skarżąca nie przedstawiła żadnych dowodów na wykonanie usług kosmetycznych we własnym domu lub z dojazdem do klienta, nie wskazała nawet nazwisk klientek, nie zgłosiła też żadnych dowodów z zeznań świadków na potwierdzenie tej okoliczności. Nie wykazała również, aby rzeczywiście opublikowała w internecie ogłoszenia o świadczenia usług – na portalach (...).com lub (...).com. Sąd zatem nie podzielił zeznań wnioskodawczyni w zakresie rozmiaru prowadzonej działalności, wykonanych usług oraz osiągniętego z tego tytułu przychodu. Zeznania te nie znalazły potwierdzenia w zgromadzonym materiale dowodowym w sprawie. Skarżąca nie wykazała podanych faktów, mimo iż była reprezentowana przez fachowego pełnomocnika. Tym samym nie było możliwości obdarzenia wiarą jej zeznań we wskazanym zakresie. Sąd podzielił zeznania skarżącej odnośnie jej wcześniejszego doświadczenia zawodowego, wykształcenia, okoliczności związanych z ciążą i urodzeniem dziecka oraz zarejestrowania działalności i podjęcia innych kroków związanych z tą działalnością, jak zakup zestawu do przedłużenia rzęs, odprowadzenia

składek do ZUS i opłacenie podatku do US, ukończenia specjalistycznych kursów oraz przeprowadzenia odpłatnie kilku zabiegów kosmetycznych.

Odwołanie nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisów art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 w zw. z art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 121 ze zm.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu od dnia rozpoczęcia do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Natomiast w myśl art. 11 ust. 2 cytowanej ustawy dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą.

Jak wynika z art. 8 ust. 6 pkt 1 za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej lub innych przepisów szczególnych. Z kolei w myśl art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 584 ze zm.) działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, budowlana, handlowa, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i wydobywanie kopalin ze złóż, a także działalność zawodowa, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej wyróżnia kilka specyficznych właściwości, tj. charakter profesjonalny, a więc stały, nie amatorski i nie okazjonalny, podporządkowanie regułom opłacalności i zysku, powtarzalność działań (np. seryjność produkcji, stypizowanie transakcji, stała współpraca itd.) oraz uczestnictwo w obrocie gospodarczym (por. uchwała siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 czerwca 1991 r., sygn. akt III CZP 40/91). Co ważne - wykonywanie działalności gospodarczej obejmuje nie tylko faktyczne wykonywanie w celu zarobkowym czynności należących do zakresu tej działalności, lecz także działań zmierzających do zaistnienia takich czynności gospodarczych (czynności przygotowawcze), jak na przykład poszukiwanie nowych klientów, zamieszczanie ogłoszeń w prasie, załatwianie spraw urzędowych. W konsekwencji podjęcie czynności zmierzających bezpośrednio do rozpoczęcia prowadzenia działalności gospodarczej (czynności przygotowawczych) stanowi już o jej wykonywaniu, o ile w ich następstwie doszło do faktycznego jej uruchomienia (wyrok SN z dnia 25 listopada 2005 r., I UK 80/05; wyrok SN z dnia 23 marca 2006 r., I UK 220/05; wyrok SN z dnia 18 października 2011 r., II UK 51/11).

W przedmiotowej sprawie należy przyjąć, iż N. O. nie podjęła czynności przygotowawczych zmierzających do prowadzenia swej działalności, gdyż zakupiona przez nią lampa byłanabyta (bezsporne) dla potrzeb własnych , zaś sztuczne rzęsy , pensety i lakiery do paznokci , które zakupiła również mogła nabyć dla własnych celów, albo dla uporzokowania prowadzonej działalności. Jednakże przede wszystkim w niniejszym postępowaniu nie udowodniła, iż działalność tę realnie prowadziła w sposób zorganizowany i ciągły. Zgodnie zaś z ogólną regułą wynikającą z art. 6 kc, to na niej spoczywał ciężar dowodu w tym zakresie.

Z przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego jednoznacznie wynikało, że owszem, w okresie objętym zaskarżoną decyzją, tj. od września 2014r. wnioskodawczyni zarejestrowała pozarolniczą działalność gospodarczą, dokonała zakupu kilku akcesoriów kosmetycznych, ukończyła wcześniej kursy kosmetyczne, jednakże czynności tych nie można uznać za prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej warunkujące podleganie z tego tytułu ubezpieczeniom społecznym. Dwa złożone do akt sprawy certyfikaty z ukończonych kursów kosmetycznych z daty 30.08.2014r. i 30.09.2014r. , nie zawierają danych kiedy te kursy miały miejsce, z ich treści wynika, że były to kursy krótkie, kilkugodzinne. To świadczy o tym , że wnioskodawczyni mogła je ukończyć dla własnych potrzeb.

Zdaniem Sądu, w działaniach odwołującej się brak było także cechy zarobkowości, nierozzerwalnie związanej z działalnością gospodarczą. Zarobkowy charakter działalności gospodarczej oznacza, że celem jej podjęcia jest osiągnięcie zysku, czego logicznym następstwem jest także minimalizowanie kosztów uzyskania przychodu. W realiach niniejszej sprawy nie można stwierdzić, że wnioskodawczyni była zainteresowana faktycznym prowadzeniem

działalności gospodarczej w celach zarobkowych. Zdaniem Sądu, fakt określenia tak wysokiej podstawy wymiaru składek z prowadzonej działalności (nieadekwatny do przychodów z niej i jak przyznała sama skarżąca – dokonany celem zabezpieczenia jej przyszłych interesów), świadczy jedynie o chęci uzyskania przez skarżącą wysokiego zasiłku chorobowego, do którego zgłosiła roszczenie. Zadeklarowana przez nią podstawa wymiaru składek pozostawała w oderwaniu od realnych możliwości finansowych wnioskodawczynie, która dopiero uruchamiała swoją działalność; tymczasem, już od października 2014r. podstawę wymiaru składek zadeklarowała na kwotę 8.000 zł, opłaciła składki w wysokości ponad 3.000 zł mając świadomość, że jest to krótkotrwałe obciążenie finansowe, za które uzyska wysoki zasiłek chorobowy.

Nie budzi wątpliwości fakt, że skarżąca podjęła działania mające wskazywać na formalne rozpoczęcie działalności gospodarczej, jednakże nie wpływa to na fakt, że z już z samego założenia były to działania mające na celu stworzenie pozorów działalności na krótki okres czasu, jaki ubezpieczoną dzielił od daty porodu – wrzesień 2014r. – początek działalności, luty 2015r. - termin porodu.

Zdaniem Sądu przeprowadzone postępowanie dowodowe, będące wynikiem zarówno uwzględnienia wniosków strony, jak i dowodów zgromadzonych w trakcie postępowania w ZUS, dawało podstawę do dokonania ustalenia, że wnioskodawczynie w okresie od dnia 1 września 2014r. nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu wskazanych wyżej przepisów. Zgłoszenie do ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzenia tejże działalności od wskazanej daty było zatem czynnością pozorną, zmierzającą jedynie do uzyskania świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Taka z kolei sytuacja pozwala na przyjęcie tezy, iż działanie skarżącej nosi znamiona braku zachowania ekwiwalentności pomiędzy wpłatami z tytułu składek a uzyskiwanymi na tej podstawie świadczeniami.

W związku z tym zaskarżona decyzja organu rentowego jest prawidłowa, zaś odwołanie wnioskodawczynie jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Z tych względów i na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.